

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 82/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť I. Š., B., zastúpenej advokátom Mgr. B. R., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 1356/98 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. Š. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2010 doručená sťažnosť I. Š., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a na prejednanie svojej záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 1356/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že „(...) Na Okresnom súde Bratislava I bolo vedené konanie pod sp. zn. 24 C/1356/1998 v právnej veci navrhovateľa D., akciová spoločnosť(...) proti odporcovi I. R.(...) o zaplatenie 23,24 € s príslušenstvom.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom sp. zn. 24C/1356/1998, zo dňa 03. 12. 1998, právoplatným a vykonateľným dňa 28. 12. 1998, rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu 23,24 € (700,- Sk) s prísl. a trovy súdneho konania vo výške 33,53 € (1.010,- Sk).

Navrhovateľ ako oprávnený poslal dňa 28. 04. 2008 návrh na vykonanie exekúcie JUDr. P. H., súdnemu exekútorovi. Predmetný návrh bol súdnemu exekútorovi doručený dňa 02. 05. 2008, čím začalo exekučné konanie, ktorého exekučným titulom je práve vyššie uvedené napadnuté rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I(...)

Dňa 24. 11. 2009 sa sťažovateľka(...) počas návštevy V., a. s. náhodne dozvedela, že je voči nej ako povinnej vedené exekučné konanie vo veci oprávneného D.(...), v rámci ktorého bol súdnym exekútorom(...), vydaný príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke. Do návštevy vyššie uvedenej banky dňa 24. 11. 2009 nemala sťažovateľka žiadnu vedomosť o tom, že je voči nej vedené nejaké exekučné konanie, nakoľko jej nebola na adresu jej trvalého bydliska, ktorou je od roku 1995 – N. 16, B., doručená žiadna písomnosť, ktorá by sa predmetného exekučného konania týkala.

[Exekútor aj napriek tomu, že sa mu upovedomenie o začatí exekúcie nepodarilo povinnej doručiť v súlade s exekučným poriadkom (do vlastných rúk bez možnosti náhradného doručenia), keďže doručoval na adresu bývalého trvalého bydliska povinnej, na ktorej už viac ako 14 rokov nebyva a z toho dôvodu sa mu zásielka vrátila ako nedoručená, vydal príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke.]

Sťažovateľka nemala vedomosť nie len o prebiehajúcim exekučnom konaní ale ani o napadnutom súdnom konaní, ktoré prebehlo na Okresnom súde Bratislava I, sp. zn. 24 C 1356/98 bez jej vedomia. O tom že takéto konanie bolo v roku 1998 voči sťažovateľke

vedené a dokonca skončené rozsudkom zo dňa 03. 12. 1998, sa sťažovateľka počas viac ako desať rokov nedozvedela, nakoľko jej ohľadne napadnutého súdneho konania nebola na adresu trvalého bydliska doručená žiadna písomnosť.

Zmena adresy trvalého bydliska, ku ktorej došlo ešte počas roka 1995, bola(...) ohlásená v súlade s vtom čase platným a účinným zákonom č. 135/1982 Zb. o hlásení a evidencii pobytu občanov. Tým, že(...) neboli v napadnutom súdnom konaní doručované písomnosti, a z toho dôvodu sa o predmetnom súdnom konaní vedenom voči nej ako odporcovi ani nedozvedela, jej bolo postupom Okresného súdu Bratislava I znemožnené realizovať procesné práva, ktoré jej ako účastníčke konania priznáva Občiansky súdny poriadok.

Okresný súd Bratislava I tak prejednal vec(...) v neprítomnosti sťažovateľky, hoci na takýto postup nebol zákonný dôvod, a rovnako ani neboli splnené zákonné podmienky na to, aby jej bol ustanovený opatrovník. (...)

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd pred ustanovením opatrovníka z dôvodu údajného neznámeho pobytu nevyčerpal všetky možnosti zistenia, či jej pobyt je skutočne neznámy. Z tohto dôvodu: „Rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03. 12. 1998, sp. zn. 24C 1356/98, nebol do dnešného dňa(...) doručený, nemala možnosť sa voči nemu brániť a prostredníctvom riadneho opravného prostriedku - odvolania namietať jeho nezákonnosť!

Rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03. 12. 1998, č. k. 24C 1356/98, ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným dňa 28. 12. 1998, je zmätočný, vydaný v rozpore so zákonom, nakoľko(...) bola postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní, sp. zn. 24C 1356/98, odňatá možnosť konať pred súdom.“

1.2 Prílohu sťažnosti tvorí aj podanie označené ako námietky proti exekúcii zo 4. decembra 2009 adresované JUDr. P. H.–súdnemu exekútorovi. Sťažovateľka v ňom namieta postup súdneho exekútora, ktorý aj napriek tomu, že sa mu upovedomenie o začatí exekúcie nepodarilo sťažovateľke doručiť do vlastných rúk, pretože ho doručoval sťažovateľke na adresu „bývalého trvalého bydliska povinnej, na ktorej už viac ako 14 rokov nebýva“, vydal príkaz na vykonanie exekúcie príkazaním pohľadávky z účtu v banke.

V námietkach na podporu svojich tvrdení predostrela obdobnú argumentáciu ako v prípade podanej sťažnosti a zároveň navrhla zastaviť exekučné konanie z dôvodu neprípustnosti exekúcie podľa § 58 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

1.3 V závere sťažnosti je vyjadrený návrh, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky I. Š., rod. R. na prerokovanie veci v jej prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/1356/1998 bolo porušené.

Rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 24C 1356/1998 z 03. decembra 1998 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

I. Š., rod. R. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1.000,- € (slovom jedentisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť I. Š., rod. R. trovy právneho zastúpenia v sume 250,29 € (slovom dvestopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. B. R.(...), do jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal(...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V článku 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy,

prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 1356/98 došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci v jej prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom zaručeným v čl. 48 ods. 2 ústavy a k porušeniu jej práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka súčasne podala aj námietky proti súvisiacej exekúcii, pričom v námietkach proti exekúcii navrhla zastaviť exekučné konanie z dôvodu neprípustnosti exekúcie podľa § 58 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku. O tom, či už v exekučnom konaní o týchto podaných námietkach bolo všeobecným súdom rozhodnuté, sa sťažovateľka vo svojej sťažnosti nezmienila.

V exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov, ku ktorým patria aj tvrdenia sťažovateľky obsiahnuté v jej námietkach proti exekúcii, napr. že zaniklo právo oprávneného vyplývajúce z exekučného titulu v dôsledku splnenia dlhu alebo že sú tu iné dôvody na zastavenie exekúcie pre jej neprípustnosť (m. m. IV. ÚS 40/02).

K takým právnym prostriedkom patria nielen námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia (resp. jej vykonávanie) aj odložiť.

Námietky povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie sú podľa § 50 Exekučného poriadku iba jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní.

Námietky povinného nepredstavujú zároveň ani najúčinnější prostriedok ochrany jeho práv, pretože nevyhovenie námietkam nie je možné napádať riadnym opravným prostriedkom. Efektívnejším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie). Uvedený prostriedok môže povinný podať kedykoľvek po doručení upovedomenia o začatí exekúcie, ak je spojený s návrhom na zastavenie exekúcie. Exekučný poriadok (§ 57) pripúšťa taktiež podať návrh na zastavenie exekúcie samostatne, pričom tento návrh nie je závislý na tom, či povinný podal námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo. Vyššia účinnosť návrhu na zastavenie exekúcie vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné v prevažnej väčšine prípadov odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa.

Odvolanie je vždy prípustné v prípadoch, v ktorých sa v návrhu na zastavenie exekúcie tvrdí, že exekúcia je neprípustná, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, napr. pre nezákonnosť vydaného exekučného titulu a nezákonného poverenia [§ 57 ods. 1 písm. g) a § 58 ods. 4 Exekučného poriadku].

Podľa § 50 ods. 2 Exekučného poriadku námietky proti exekúcii je exekútor povinný doručiť súdu najneskôr do piatich dní od ich doručenia účastníkom. O námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

V danom prípade sťažovateľka námietky proti exekúcii obsahujúce aj návrh na zastavenie exekúcie podala súdnemu exekútorovi 4. decembra 2009 (doručené súdnemu exekútorovi 8. decembra 2009). Všeobecný súd má povinnosť o týchto námietkach rozhodnúť do 60 dní od ich doručenia, pričom táto lehota dosiaľ neuplynula a sťažovateľka v sťažnosti neuviedla, či o týchto námietkach a o návrhu na zastavenie exekúcie všeobecný súd už rozhodol.

Ústavný súd konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľka napadla postup a rozhodnutie okresného súdu, ako aj postup súdneho exekútora, pričom tieto súčasne

napadla aj v exekučnom konaní. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, však ústavný súd nemá právomoc tieto preskúmať, navyše, pokiaľ o nich nebolo rozhodnuté v riadnom inštančnom postupe v exekučnom konaní.

S poukazom na už uvedené ústavný súd nepovažoval za účelné a dôvodné zaoberať sa (preskúmať) postupom súdov pri doručovaní ich rozhodnutí sťažovateľke, resp. pri ustanovovaní jej opatrovníka, pretože táto problematika je predmetom posúdenia v rámci exekučného konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2010